

Bilaga 2 till kommunfullmäktiges protokoll 2005-09-05 § 4

Svar på interpellation 2005:15 av Peter Lundén-Welden (m) om insatser mot narkotikamissbruk

Peter Lundén-Welden (m) har ställt tre frågor till mig om insatser mot narkotikamissbruk, mot bakgrund av kritik från FN:s oberoende internationella narkotikakontrollorgan INCB om att det ofta är svårt för missbrukare att få vård i Sverige.

1. Hur ser borgarrådet på narkotikapolitiska samordnarens uppmaning att prioritera behandlingen av missbrukare högre?

Vård och behandling för olika typer av missbrukare är prioriterat i stadens arbete. I stadens budget för 2005 konstateras att det nya alkoholpolitiska läget i omvärlden ställer stora krav på stadens arbete med missbruksfrågor. Försvagningen av våra traditionella alkoholpolitiska verktyg som begränsar tillgängligheten gör att vi måste förnya och utveckla våra arbetssätt.

Staden har beslutat om ett nytt alkohol- narkotika- och tobaksprogram (STAN-programmet) som kommer att vara vägledande för arbetet med missbruksfrågor. Programmet innebär att staden arbetar på flera nivåer för att förebygga och avhjälpa missbruk. Det förebyggande arbetet får en allt viktigare roll för att minska nyrekryteringen till missbruk och därmed behovet av behandling. Ett utökat folkhälsoarbete kommer att krävas för att nå unga vuxna så att ett begynnande missbruk och framtida vårdbehov kan bytas mot drogfrihet. Människor som har fastnat i missbruk ska givetvis erbjudas behandling enligt metoder som visat sig vara hållbara.

2. Vilka åtgärder avser borgarrådet vidta för att genomföra efterfrågade prioriteringar avseende missbruksvården inom Stockholm stad?

Ett utvecklat samarbete mellan staden och andra myndigheter och organisationer är en förutsättning för en fungerande vård och behandling. Uppehåll mellan avgiftning, behandling eller kriminalvård kan leda till att tidigare insatser blir verkningslösa och att ett beroende fördjupas. Staden har i projektet "Individen i fokus" arbetat med att knyta ansvariga myndigheter tättare samman kring den enskilde missbrukaren. Erfarenheterna från detta och andra projekt kommer att användas för metodutveckling av missbruksarbetet.

Initiativet Lots för livet som genomförs på försök under våren är ett offensivt exempel på majoritetens fasta vilja att i samarbete med andra myndigheter angripa alla delar av narkotikahandlingen. Landstingets beroendevård, polisens insatser på gatan, socialtjänstförvaltningens uppsökare och stadsdelsförvaltningarnas socialtjänst samlar sig för att missbrukare ska erbjudas behandling utan avbrott i vårdkedjan. Den statliga satsningen Mobilisering mot narkotika bidrar med resurser till utbildning och utvärdering.

I interpellationen hänvisas till att antalet placeringar på LVM-hem och behandlingshem har minskat inom socialtjänstförvaltningens enhet för hemlösa. Enheten har fått kontakt med en utslagen grupp av människor som praktiskt taget levit på gatan under lång tid. Många har mycket dålig fysisk hälsa och behöver lång kontakt med socialtjänsten för att bli motiverade till behandling. På senare tid har lågtröskelboenden byggts upp som inte fanns förut, där svårt utslagna människor får ett mer ordnat boende. De har därmed kunnat trappa ner sitt missbruk och behovet av tvångsåtgärder enligt LVM har glädjande nog minskat.

Det stämmer att kostnaderna för boendeplaceringar har ökat kraftigt i staden vilket medfört minskat utrymme för vård och behandling. Många personer som missbrukar saknar bostad, varför boendeplaceringar tyvärr blir nödvändiga. Placeringen får dock inte stanna vid tak över huvudet, utan måste kombineras med insatser för att motivera till en förändring av missbruket. Detta är bakgrunden till vår satsning på fältförlagd biståndsbedömning.

Tilldelningen av tränings- och försöklägenheter har ökat med en fjärdedel under 2004 jämfört med året innan, vilket gör att fler personer kan gå från boendeplacering till eget boende. Vi planerar även att ta fram boenden i kollektiv eller trapphusboende med enklare form av boendestöd under året. Sammantaget kan dessa åtgärder minska kostnaderna för boendeplaceringar och resurser frigöras till vård och behandling.

Snart får fullmäktige ta ställning till ett förslag till överenskommelse mellan staden och landstinget om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik. Ett stort steg tas därmed för att människor med stort och komplext vårdbehov ska få sitt vårdbehov tillgodosett och slippa ”falla mellan stolarna”.

3. Hur skall utrymme i budgeten skapas för åtgärder avseende behandling av missbrukare framöver och vilka konsekvenser kan detta medföra avseende den ekonomiska ramen för övriga verksamheter?

Syftet med de statliga insatserna för missbrukarvården om 820 mnkr under 2005 – 2007 är att utveckla behandlingsprogram för narkotikamissbrukare inom kriminalvården, subventionera kommunerna för vård enligt § 27 LVM samt stimulera en sammanhållen vårdkedja inom missbrukarvården. Vilka åtaganden som kommunerna behöver göra för att få del av statsbidragen 100 mnkr för 2006 och 250 mnkr för 2007 utreds för närvarande. Jag kan inte förkomma den statliga utredningen men konstaterar att medel finns avsatta i budget för de satsningar som kräver kommunala motprestationer under 2005.

Jag vill poängtera att det inte är en gång för alla givet vilken typ av vård och behandling som är bäst för personer med missbruksproblem. Forskningen visar inte några tydliga signaler om att institutionsvård alltid är bra. Vi bör vara öppna för att se hur vi använder våra resurser på bästa sätt för att kunna arbeta med hållbara insatser på alla nivåer enligt STAN-programmet.

Stockholm den 13 april 2005

Margareta Olofsson (v)
socialborgarråd